

УДК 811.111:37.016]:621.395.721.5

Ірина Карпа, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри порівняльної педагогіки та методики викладання іноземних мов
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядається питання застосування мобільних пристроїв у вивченні англійської мови з учителем та за межами класної кімнати. Розкрито значення інтеграції мобільних пристроїв та планшетів у традиційний урок, проаналізовано переваги і недоліки їхнього залучення у навчальний процес. Досліджено інтерактивні мобільні додатки для вивчення англійської мови в ігровому контексті.

Ключові слова: мобільний пристрій, смартфон, планшет, мобільний додаток, електронний словник, вчитель, учень, студент.

Літ. 7.

Ирина Карпа, кандидат филологических наук,
доцент кафедры сравнительной педагогики и методики преподавания иностранных языков
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МОБИЛЬНЫХ УСТРОЙСТВ В ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье рассматривается вопрос использования мобильных устройств в изучении английского языка с учителем и за пределами классной комнаты. Раскрыто значение интеграции мобильных устройств и планшетов в традиционный урок, проанализировано преимущества и недостатки их вовлечения в учебный процесс. Исследовано интерактивные мобильные дополнения для изучения английского языка в игровом контексте.

Ключевые слова: мобильное устройство, смартфон, планшет, мобильное дополнение, электронный словарь, учитель, ученик, студент.

Iryna Karpa, Ph.D. (Philology), Associate Professor of the Comparative Education and Foreign Languages Teaching Methodology Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE USE OF MOBILE DEVICES IN THE PROCESS OF STUDYING OF ENGLISH

The article discusses the problem of the using of mobile devices in the process of studying of English by the teacher and outside the classroom. The author discloses the importance of integration of mobile devices and tablets into the traditional lesson, analyses the advantages and disadvantages of their attraction into the educational process. The author investigates the interactive mobile applications of studying English in the form of the game.

The mobile devices and tablets are often used in the educational process around the world. Such devices can help the pupils to improve their knowledge of different subjects, because they can make boring things interesting for pupils of different ages, enhance the interest to the subject. The use of mobile devices can make the teacher's work easier. First of all a teacher should get acquainted with new technology before introducing it to the class. If there is no possibility to use the mobile devices at the lesson, a teacher can give the instructions of using them outside the classroom.

The demand of the electronic gadgets with sensory screen, microphone, camera and ability of access to the electronic dictionaries, software for translation and learning foreign languages are increasing due to their educational value. The electronic dictionaries make the search of the unknown word easier and faster. Another useful function of a smartphone is its ability of voice recording. The students can practice their pronunciation recording their conversation and sharing it with friends using the social networks.

There are a lot of mobile apps for learning English, for example, Duolingo, Memrise, Lingua.ly, LearnEnglish Grammar UK Edition / US edition, Johnny Grammar's WordChallenge, SpeakingPal EnglishTutor, MyWordBook 2, Busuu, Fun Easy Learn English, Phrasalstein. The young and mature learners can also use mobile version of British Council resources such as LearnEnglish Kids, LearnEnglish Teens, and LearnEnglish.

No doubt, that mobile devices and tablets have great opportunities in the learning process in the future, but the teachers should find the correct approach to them.

Keywords: a mobile device, a smartphone, a tablet, the mobile application, an electronic dictionary, a teacher, a pupil, a student.

Постановка проблеми. Одним із є інформатизація освіти – забезпечення пріоритетних напрямів процесу методологією і практикою використання сучасних інформатизації сучасного суспільства інформаційних технологій, орієнтованих на

реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання і виховання. Завдання сучасної освітньої системи – не перевантажувати учня фундаментальними знаннями, більшість з яких ніколи не буде затребувана, а сформувати навички успішної соціальної адаптації, здатність до самоосвіти. Це дуже важливо в умовах, коли відбувається швидка зміна інформації і традиційні підручники просто не можуть відображати ці зміни. Звідси і нове ставлення до підручника як навігатора у здобутті знань.

У наш час особливого інтересу набувають питання, пов'язані з автоматизацією навчання. Упровадження в освітній процес таких пристроїв, як планшетний комп'ютер, дозволяє розвантажити учителя, збільшити зацікавленість учнів у предметі, дає можливість розв'язання міжпредметних завдань, наочного подання матеріалу за рахунок мультимедіа. Мобільні пристрої і планшети все частіше стали використовуватися в освітньому процесі по всьому світу. Подібні пристрої безперечно здатні допомогти школярам поліпшити знання з різних предметів, адже вони в змозі зробити нудні речі цікавими для учнів різного віку, підвищити інтерес до навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання застосування мобільних телефонів в освітніх цілях плідно досліджуються в роботах зарубіжних та вітчизняних науковців (В. Косик, Дж. Кузнецов, С. Тітсуорф, В. Шудонг, М. Хіггінс, П. Торнтон, К. Хаузер). Проте, досі не досліджено всі потенційні можливості використання мобільних пристроїв для вивчення англійської мови.

Мета статті – визначити ефективність застосування мобільних пристроїв на заняттях англійської мови та за межами класної кімнати.

Виклад основного матеріалу. Слід пам'ятати, що інтеграція мобільних пристроїв і планшетів у традиційний урок є довготерміновою стратегією. Використання мобільних технологій може облегшити роботу вчителя. Вчитель перш за все повинен сам ознайомитися з новою технологією перед тим як впроваджувати її в класі. Якщо немає можливості застосувати мобільні пристрої на уроці, вчитель повинен продумати як їх використовувати за межами класної кімнати. Не потрібно перевантажувати учнів застосуванням мобільних технологій, цей вид діяльності слід впроваджувати час від часу. За умови творчого підходу учитель може демонструвати досягнення учнів у соціальній мережі Facebook.

Багато вчителів просто бояться використовувати нові технології, тому поряд зі зростаючою

присутністю в нашому житті комп'ютерів та Інтернету, з'являється термін “технофоб” (technophobe). Нещодавно виник також термін цифрове покоління (digital native) для позначення молодих людей, які народилися у цифровому суспільстві, почуваються у ньому комфортно і впевнено. Їхні батьки можуть виступати цифровими іммігрантами (digital immigrants), оскільки вони ознайомились з цією сферою значно пізніше. В багатьох випадках вчителі є тими цифровими іммігрантами, у той час як учні у класі – цифровим поколінням. Отже, якщо розглядати навчальні стратегії ефективного викладання іноземної мови потрібно враховувати сукупний досвід цих двох поколінь [3, 8 – 9]. Ідеальним варіантом була б співпраця працівників освіти, учених і компаній, які займаються програмуванням для того, щоб створити цифрове наповнення для успішних навчальних проєктів, щоб зробити процес вивчення іноземних мов ефективним і цікавим.

Попит на електронні гаджети з сенсорним екраном, мікрофоном, камерою та можливістю доступу до електронних словників, програмного забезпечення для перекладу та вивчення іноземних мов зростає завдяки їх освітній цінності.

Електронні словники зробили простішим і швидшим для студентів пошук значення важкого слова, для чого раніше потрібно було звернутися у бібліотеку за словником. Учні та студенти часто користуються мобільними телефонами з дозволу вчителя з метою перекладу певного слова або виконання поставленого завдання. Мобільний телефон з доступом до Інтернету надає змогу переглядати безліч веб сторінок, що може замінити роботу з довідниками і енциклопедіями.

Іншою корисною функцією смартфона є можливість звукового запису. Учні можуть записувати свої розмови англійською і ділитися ними з друзями. Це надає чудову можливість практики у вимові. Учні також можуть записувати розмови з носіями мови на різну тематику та інтегрувати їх у різні проєкти. Учні мають можливість креативно використовувати мікрофон і робити редагування своїх відеозаписів.

Мобільні технології перетворюють запитання вчителя “Що ви робили на минулих вихідних?” в цікаву особисту історію, оскільки учні можуть поділитись з класом фото і відео, які вони зробили напередодні, показати місця, які вони відвідали та як себе почували. Учні часто діляться враженнями про вихідні за допомогою соціальних мереж.

Наприклад, учитель також може заохотити

учнів створити персональну візуальну історію про їхні рутинні буденні справи. Учень може зробити кілька фото за допомогою смартфона про моменти робочого дня – наприклад, будильник, зубна щітка, чашка кави, дорога до школи тощо, та описати свої дії вчителю. Учитель відповідно реагує на розвиток мовленнєвої ситуації.

Кілька корисних програм застосовуються у смартфонах: Vine, FiftyThree, Evernote. Vine – це мобільний додаток, що дозволяє користувачам створювати і відсилати короткі відеокліпи. Наприклад, учням дається завдання створити смішне відео про їхнє життя, а решта класу повинна догадатися про кого йде мова. FiftyThree використовується як візуальний словник або записник для своїх ідей. Evernote дозволяє зберегти у закладки веб сторінку або фото.

Значний об'єм матеріалів для навчання пропонує Британська Рада – ресурси LearnEnglish Kids для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, LearnEnglish Teens для підлітків, LearnEnglish для усіх бажаючих вивчати англійську мову і вдосконалювати свій рівень доступні і в мобільних додатках. Тому, мама може завжди зацікавити дитину англійською пісенькою, цікавою історією, до яких розроблено різноманітні завдання, наприклад, підібрати картинку до слова, заповнити пропуски у тексті пісеньки, вибрати правильне слово. Оскільки діти зазвичай люблять бавитись смартфонами та планшетами, батьки можуть замінити ігри на корисні відеоматеріали від Британської Ради та YouTube для наймолодших. Підлітки та дорослі можуть також використовувати смартфон для прослуховування та перегляду подкастів та подальшого виконання завдань до них на дозвіллі, у дорозі, на відпочинку за умови доступу до Інтернету.

Різноразмірні книги англійською мовою в оригіналі можна завантажити на смартфон і читати їх у будь-який час незалежно від доступу до Інтернет мережі. Часто студенти практикують завантаження книг з граматики англійської мови, підручників видавництва Pearson, які використовуються на заняттях, з метою заощадження коштів. Викладачі з розумінням сприймають цю ситуацію, оскільки не кожен студент має змогу купити дорогі британські підручники.

На сьогоднішній день розроблено багато мобільних додатків для вивчення англійської мови у ігровому контексті, які є інтерактивними за своєю природою:

1) Duolingo – цей додаток структурує твій прогрес у навчанні у формі “дерева навичок”, суть

якого полягає у тому, щоб правильно відповісти на запитання, відповідно набравши певну кількість балів і перейшовши на вищий рівень.

2) Memrise пропонує велике різноманіття безкоштовних курсів з різних мов включно з англійською, що робить його багатоплановою навчальною платформою. Додаток включає твою сторінку на сайті, за допомогою якої можна продовжувати навчання навіть перебуваючи offline. Цей додаток також має систему балів та ігровий характер.

3) Lingua.ly – засіб вивчення мови, а саме лексики у запропонованих оригінальних текстах, які поєднуються з лексичними тестами відповідно до інтересів учня.

4) LearnEnglish Grammar UK Edition / US edition – додаток, розроблений Британською Радою для вивчення і вдосконалення граматики. Обидва і британський і американський варіанти пропонують чотири рівні запитань, починаючи від Beginner і до рівня Advanced. Кожен рівень містить 19 граматичних тем і 20 видів діяльності щодо теми.

5) Johnny Grammar's Word Challenge – є розважальним додатком у вигляді вікторини для перевірки письма, граматики і вокабуляру. Час виконання тесту, впродовж якого потрібно відповісти на максимальну кількість запитань, становить 60 секунд. Є три рівні складності: низький, середній і високий та 10 різних тем. Додаток має систему балів та змагальний характер між учасниками.

6) SpeakingPal English Tutor – є інтерактивним додатком, який допомагає вдосконалити англійську за допомогою функції розпізнавання голосу та створює ситуацію телефонної розмови з носієм мови. Він спрямований на вдосконалення розмовної англійської та вимови. Додаток пропонує більш ніж 100 рівнів та багато різних діалогів, речень та слів. Проте, цей додаток є платним, оскільки безкоштовна версія пропонує лише 16 рівнів.

7) MyWordBook 2 – це додаток у формі інтерактивного записника. За допомогою цього додатка можна вчити нові слова з постерами, картинками, звуком і реченнями, які допомагають у запам'ятовуванні слів. Всі слова і словосполучення відібрано з Cambridge University Press learner dictionaries. Додаток має також функції швидкого перегляду слів і можливість створювати власні постери.

8) Busuu виступає своєрідною соціальною мережею для тих, хто вивчає мови. Якість уроків з читання, письма і говоріння на Busuu є високою. Уроки пропонуються за рівнем складності, є понад 150 тем з 3000 слів та словосполучень.

9) Fun Easy Learn English – це словниковий додаток з понад 6000 слів у інформаційній базі. Додаток не потребує доступу до Інтернету. Знання вокабуляру можна вдосконалити за допомогою ілюстрацій, вимови, ігор.

10) Phrasalstein зосереджений тільки на одному аспекті граматики – фразових дієсловах. Додаток спроектований у вигляді фільму жахів, містить 100 фразових дієслів, які вивчаються в процесі гумористичних ситуацій [2].

Деякі вчителі у США записують свої лекції використовуючи відео та аудіо матеріали. Учні можуть передивитись цей урок за допомогою мобільного телефону як домашнє завдання. Оскільки програмний матеріал у США передається цифровим способом окремі вчителі відсилають його на особистий мобільний телефон. Навчальна платформа надає можливість співпраці учнів та вчителя у дискусійних питаннях [7].

Незважаючи на популярність мобільних пристроїв є багато противників їхнього залучення у навчальний процес. Окремі дослідники взагалі пропонують заборонити використання смартфонів у школах, оскільки вони не сприяють ефективному навчальному процесу. Надмірна залежність від мобільних пристроїв може заважати студентам активувати когнітивні навички такі як, наприклад, брейнстормінг, який також розвиває креативність [5]. Оскільки учні завжди мають доступ до інформації на смартфоні, вони на прикладають зусиль, щоб запам'ятати необхідні речі. Дослідники зазначають, що учні часто відволікаються на розмови у соціальних мережах та перегляд неакадемічних веб сайтів, що впливаю на їхню активність під час уроку [6]. При опитуванні щодо недоліків смартфонів, учні зазначили високу ціну Інтернету від мобільного оператора, маленький екран смартфона, та розпорошення уваги. Серед переваг важливими стали сенсорний екран, мобільність, невелика вага. Існує думка, що багато вчителів забороняють використовувати смартфони на заняттях, так як учні використовують їх, щоб грати ігри, посилати текстові повідомлення, перевіряти свою сторінку на Facebook, що є причиною розсіяної уваги [4, 235].

Збільшення розумового навантаження змушує замислитись над тим, як підтримати інтерес до матеріалу, що вивчається, в учнів, їхню активність упродовж всього року. У зв'язку з цим учителями ведуться пошуки нових ефективних методів навчання і таких методичних прийомів, які б активізували думку школярів, стимулювали б їх до самостійного надбання знань. Тому, необхідно потурбуватися про те, щоб на уроках кожен учень

працював активно і захоплено, і використовувати це як відправну точку для розвитку допитливості, глибокого пізнавального інтересу [1].

Висновки. Інформаційні технології підвищують інформативність уроку, ефективність навчання, надають уроку динамізм і виразність. Принцип активності дитини в процесі навчання був і залишається одним з основних у дидактиці. Такого роду активність сама собою виникає нечасто, вона є наслідком цілеспрямованих педагогічних дій і організації педагогічного середовища. Без сумніву, мобільні пристрої і планшети мають великі перспективи використання в освітньому процесі, за ними майбутнє. Проте, у даному випадку від учителів як ніколи вимагається серйозний, вдумливий, комплексний, професійний підхід.

ЛІТЕРАТУРА

1. Косик В. Використання мобільних пристроїв та планшетів на базі ОС Android в навчальному процесі / Вікторія Косик. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.airo.com.ua/vikoristannya-mobilnih-pristroyiv-ta-planshetiv-na-bazi-os-android-v-navchalnomu-protsesi/>
2. Azzief Kh. 10 Free Mobile Apps To Help You Learn English Faster / Kh. Azzief. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hongkiat.com/blog/mobile-apps-learn-english/>
3. Dudeney G., Hockly N. How to ... Teach English with Technology / G. Dudeney, N. Hockly. – Pearson Education Limited, 2007. – 192 p.
4. Kuznekoff J., Titsworth S. The Impact of Mobile Phone Usage on Student Learning / J. Kuznekoff, S. Titsworth // *Communication Education* – 2013. – № 62(3). – p. 233 – 252.
5. *Mobile Phones In The Classroom: Saint Or Sin?* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://web.mac.com/mediamama/GovanHighSchool/Mobile_Phones.html
6. Shudong W., Higgins M. Limitations of Mobile Phone Learning / W. Shudong, M. Higgins // *IEEE International Workshop on Wireless and Mobile Technologies in Education*. – 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journal.jaltcall.org/articles/2_1_Wang.pdf.
7. Thornton P., Houser Ch. Using mobile phones in English education in Japan / Patricia Thornton, Chris Houser // *Journal of Computer Assisted Learning*. – 2005. – p. 217–228.

REFERENCES

1. Kosyk, V. *Vikorystannya mobilnih prystroyiv ta planshetiv na bazi OS Android v navchalnomu protsesi* [The Use of Mobile devices and tablets on the basis of OS Android in educational process]. Available at: <http://www.airo.com.ua/vikoristannya-mobilnih-pristroyiv-ta-planshetiv-na-bazi-os-android-v-navchalnomu-protsesi/> [in Ukrainian].

2. Azzief, Kh. 10 Free Mobile Apps To Help You Learn English Faster. Available at: <http://www.hongkiat.com/blog/mobile-apps-learn-english/> [in English].

3. Dudeney, G. & Hockly, N. (2007). How to ... Teach English with Technology. Pearson Education Limited. 192 p. [in English].

4. Kuznekoff, J. & Titsworth, S. (2013). The Impact of Mobile Phone Usage on Student Learning. Communication Education. No. 62(3), pp. 233 – 252. [in English].

5. Mobile Phones In The Classroom: Saint Or Sin? Available at: http://web.mac.com/mediamama/GovanHighSchool/Mobile_Phones.html [in English].

6. Shudong, W. & Higgins, M. (2006). Limitations of Mobile Phone Learning. IEEE International Workshop on Wireless and Mobile Technologies in Education. Available at: http://journal.jaltcall.org/articles/2_1_Wang.pdf. [in English].

7. Thoronton, P. & Houser, Ch. (2005). Using mobile phones in English education in Japan. Journal of Computer Assisted Learning. pp. 217–228. [in English].

Стаття надійшла до редакції 21.04.2017

УДК 373.2.091.3:688.72 (477) (045)

Олена Василенко, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Комунального закладу “Харківська гуманітарно-педагогічна академія” Харківської обласної ради

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті розкриваються окремі теоретичні аспекти використання народних іграшок у виховній роботі з дошкільниками. На основі аналізу нормативних документів і теоретико-методичних джерел виявлено, що використовуючи народну іграшку в практиці виховної роботи з дітьми старшого дошкільного віку, відбувається формування у них обайливості, творчої активності, відповідальності тощо. Також встановлено важливість цього процесу для формування національної, культурної і етнічної самосвідомості дитини.

Ключові слова: народна іграшка, виховання, старші дошкільники, Базовий компонент дошкільної освіти, мистецтво.

Літ. 5.

Елена Василенко, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и методики дошкольного образования
Коммунального учреждения “Харьковская гуманитарно-педагогическая академия”
Харьковского областного совета

УКРАИНСКАЯ НАРОДНАЯ ИГРУШКА КАК СРЕДСТВО ВОСПИТАНИЯ СТАРШИХ ДОШКОЛЬНИКОВ

В статье раскрываются отдельные теоретические аспекты использования народных игрушек в воспитательной работе с дошкольниками. На основе анализа нормативных документов и теоретико-методических источников выявлено, что используя народную игрушку в практике воспитательной работы с детьми старшего дошкольного возраста, происходит формирование у них заботливости, творческой активности, ответственности и т.д. Также установлена важность этого процесса для формирования национального, культурного и этнического самосознания ребенка.

Ключевые слова: народная игрушка, воспитание, старшие дошкольники, Базовый компонент дошкольного образования, искусство.

Olena Vasylenko, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor
of the Theory and Methodology of Preschool Education Department
Municipal Establishment “Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy” Kharkiv regional council

THE UKRAINIAN FOLK TOY AS THE MEANS OF EDUCATION OF SENIOR PRESCHOOLERS

The article deals with some theoretical aspects of using of folk toys in the educational work with preschoolers. The analysis of normative documents, the theoretical and methodological sources has revealed that using of folk toy in practice of educational work with children of preschool age forms their care, creative activity, responsibility and others qualities. The teaching of children from the beginning should be built on the native ground, on which the child is growing up, should be tied firmly with the impression that has been laid in the child's soul by family and native home.